

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **R. D.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/149019-918, ve věci odejmutí dávky příspěvku na živobytí ode dne 1. 12. 2016 a proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/149024-918, ve věci odejmutí dávky doplatku na bydlení ode dne 1. 12. 2016,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhá přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí žalovaného.
2. Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/149019-918, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové (dále jen „správní orgán prvního stupně“ či „úřad

práce“) ze dne 17. 5. 2017, č. j. 45734/2017/HRK, kterým mu byla podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) ode dne 1. 12. 2016 odejmuta dávka v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí.

3. Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 7. 2017, č. j. MPSV-2017/149024-918, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 17. 5. 2017, č. j. 45868/2017/HRK, kterým mu byla podle zákona o pomoci v hmotné nouzi ode dne 1. 12. 2016 odejmuta dávka v hmotné nouzi - doplatek na bydlení.
4. Úřad práce v posuzované věci aplikoval ustanovení § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého může být dávka odejmuta, pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba nesplní ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4 citovaného zákonného ustanovení.
5. Žalovaný v žalobou napadených rozhodnutích shrnul podstatu projednávané věci a popsal zjištěný skutkový stav věci. Krajský soud konstatuje, že skutkový stav věci je pro obě rozhodnutí stejný, a proto je také v obou rozhodnutích shodně popsán. Totožná je i právní kvalifikace pro odejmutí obou dávek, proto pokud bude krajský soud dále hovořit o napadeném rozhodnutí či o prvoinstančním rozhodnutí, má tím na mysli obě v záhlaví uvedená rozhodnutí a s nimi související prvoinstanční rozhodnutí.
6. Úřad práce rozhodl o odejmutí předmětných dávek v hmotné nouzi proto, že žalobce nesplnil, i přes opakovanou písemnou výzvu povinnosti příjemce dávky ve smyslu § 49 odst. 2 zákona o hmotné nouzi - ve stanovené lhůtě 8 dnů neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu. Nesdělil příjmy, které prohlásil u jiného správního orgánu – Okresního soudu v Hradci Králové a nevyhověl výzvám ke sdělení svého skutečného místa pobytu. K požadovaným rozhodným skutečnostem se vyjadřoval různě, neúplně nebo se odmítal vyjádřit, nebo požadovaným výzvám vyhověl jen částečně nebo opožděně.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce napadl obě výše citovaná rozhodnutí žalovaného z důvodu nedostatečně zjištěného stavu věci (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) a porušení zásad správního řízení žalovaným a úřadem práce. Namítá, že žalovaný se námitkami a připomínkami v jeho podáních vypořádal čistě formálně, napadená rozhodnutí jsou rozhodnutími „podle potřeby“ a jsou předpojatá.
8. Dále namítá, že správní orgán prvního stupně nedodržel zákonný procesní postup, pokud od 1. 12. 2016 pozastavil výplatu dávek v hmotné nouzi, aniž by vydal nějaké rozhodnutí. Tím došlo k porušení jeho procesních a sociálních práv a ztížení podmínek pro zákonem zaručenou účinnou obranu, když mu úřad práce nedal reálnou možnost vyjádřit se k důvodům, kterého ho vedly k pozastavení a odejmutí dávek. Uvedený postup je v rozporu se základními zásadami správního řízení a vadou řízení ze strany obou správních orgánů. Žalovaný se s uvedenou odvolací námitkou v žalobou napadeném rozhodnutí nikterak nevypořádal a tato absence odůvodnění v napadeném rozhodnutí způsobuje jeho nepřezkoumatelnost.
9. Žalobce brojí proti postupu obou správních orgánů, které se náležitě nevypořádaly s jím vznesenou námitkou podjatosti vůči některým pracovním úřadu práce. Nesouhlasí

s tím, že uvedená námitka podjatosti byla vyřízena toliko dopisem ředitele úřadu práce a nikoliv usnesením a se závěrem, že se o zaujaté jednání nejedná.

10. V další žalobní námitce žalobce brojí proti argumentaci uvedené na straně 8 napadených rozhodnutí, že „*úřad práce nebyl v daném případě povinen zkoumat výši příjmu odvolatele, neboť nebyly doloženy v zákonem stanovené lhůtě a dávka byla odejmuta na základě „nesplnění výzvy“...*“ Uvedenou argumentaci považuje za účelovou se snahou se otázce příjmu vyhnout. Dle jeho názoru se žalovaný vyhýbá povinnosti rozhodovat pouze na základě spolehlivě, přesně a úplně zjištěného stavu věci, když měl jasně a srozumitelně vysvětlit, jaký měl žalobce příjem ze zboží objednaného v Číně a jaký vliv měl tento příjem na odejmutí dávek v hmotné nouzi.
11. Dále žalobce namítá, že žalovaný dostatečně přesvědčivě nezdůvodnil, v čem spočívá nesprávnost žalobcova tvrzení o nevyplacení mu jedné dávky příspěvku na bydlení. Žalovaný sice tvrdí, že poslední výplata této dávky mu byla vyplacena 22. 11. 2016, ale neuvedl a nevysvětlil, proč mu jedna částka 5 500 Kč nebyla doposud vyplacena.
12. V poslední žalobní námitce žalobce tvrdí, že místní šetření nesplňuje požadavky na řádný důkazní prostředek s ohledem na jeho vypovídací hodnotu, kterou přirovnal ke smyslu pořekadla „jedna paní povídala“. Navrhl, aby soud obě napadená rozhodnutí včetně prvoinstančních rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že důvodem odejmutí obou dávek bylo neplnění povinností příjemce dávky ve smyslu § 49 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť žalobce opakovaně neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu k výzvě správního orgánu, přestože byl o důsledcích nesplnění výzvy dle § 49 cit. zákona opakovaně výslovně poučen (písemně ve výzvách, ústně při jednání). Žalovaný shrnul a popsal celkem 4 výzvy správního orgánu prvního stupně (ze dne 30. 11. 2016, 4. 1. 2017, 2. 3. 2017 a 31. 3. 2017), na které žalobce nereagoval nebo reagoval vyjádřením bez doložení požadovaných skutečností nebo dokladů anebo opožděně. Vzhledem k tomu, že žalobce opakovaně nedoložil požadované doklady pro vyhodnocení nároku na uvedené dávky, žalovaný vyhodnotil obě rozhodnutí úřadu práce o odejmutí předmětných dávek jako věcně správná a odvolání žalobce zamítl.
14. K žalobní námitce ohledně formálního vypořádání odvolacích námitek, žalovaný uvedl, že žalobce neupřesnil, které námitky má na mysli. V odvolání neuvedl žádné skutečnosti či doklady, které by nasvědčovaly tomu, že včas a řádně doložil požadované údaje na výzvu úřadu práce ze dne 31. 3. 2017. Připomněl, že uvedenou výzvu žalobce obdržel dne 5. 4. 2017, osmidenní lhůta uplynula marně dne 13. 4. 2017, a žalobce doložil toliko prohlášení svého nezletilého syna D., že nesouhlasí s poskytnutím informací o svém účtu úřadu práce. Požadované výpisy z účtu, které mají osvědčit majetkové a sociální poměry společně posuzovaných osob, však nedoložil. Na žalobce tak dopadlo ustanovení § 49 odst. 5 cit. zákona a dávky mu byly odejmuty.
15. K další žalobní námitce uvedl, že úřad práce postupoval v souladu se zákonem, jestliže nejdříve rozhodl o zastavení výplaty obou dávek a následně rozhodl o odejmutí dávek.
16. K námitce podjatosti žalovaný uvedl, že se k ní v napadeném rozhodnutí vyjádřil, když uvedl, že tuto námitku žalobce vznesl v řízení o zastavení výplaty dávky příspěvek na

živobytí a nikoli v řízeních, která jsou předmětem tohoto přezkumného soudního řízení.

17. K žalobní námitce zkoumání výše příjmu žalobce, žalovaný uvedl, že dávka může být odejmuta podle § 49 odst. 5 výše cit. zákona, pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba nesplní povinnosti uvedené v § 49 odst. 1 až 4 cit. zákona. V daném případě nebyla dávka odejmuta proto, že žalobce a osoby s ním společně posuzované dosahovali vyššího příjmu, než předpokládá zákon pro nárok na dávku hmotné nouze, ale proto, že žalobce řádně nereagoval na výzvu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok, výši a výplatu dávky a nedoložil požadované doklady k osvědčení rozhodných skutečností, přestože byl na důsledky neplnění výzvy opakovaně upozorněn.
18. K další žalobní námitce, že v napadeném rozhodnutí nebylo vysvětleno, proč žalobci nebyla vyplacena dávka „příspěvku na bydlení“ 5 500 Kč, žalovaný uvedl, že dávka příspěvku na bydlení s projednávanou věcí nesouvisí. Dále konstatoval, že žalobce v odvolání proti rozhodnutí úřadu práce namítal, že mu nebyla vyplacena dávka hmotné nouze na listopad 2016. Žalovaný však v rámci odvolacího řízení zjistil, že dávka hmotné nouze za uvedený měsíc byla žalobci řádně vyplacena dne 22. 11. 2016.
19. K výhradě žalobce proti místnímu šetření, které dle žalobce nesplňuje požadavky na důkazní prostředek, žalovaný uvedl, že úřad práce ani žalovaný nerozhodovaly pouze na základě místního šetření, ale vycházely především z listinných důkazů a svědecké výpovědi žalobce v řízení před soudem. Dle žalovaného došlo k odejmutí obou dávek v souladu se zákonem. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Další vyjádření a podání žalobce

20. Žalobce v průběhu řízení před soudem zasílal kopie různých svých podání a vyjádření (jakož i kopie dalších rozhodnutí), která se však netýkají přímo projednávané věci, ale dalších správních řízení o různých dávkách žalobce (jak je zřejmé z textu podání nebo ze spisových značek) a v různých stádiích řízení před správními orgány, jimiž namítá podjatost některých úřednic úřadu práce, vyjadřuje se kriticky k postupům správních orgánů, namítá nevyplacení některých dávek za určitá období apod.
21. Krajský soud konstatuje, že z obsahu správního spisu a těchto dalších podání žalobce vyplynulo, že žalobce vede u správních orgánů několik desítek správních řízení, proto se podáními žalobce, která se netýkají předmětné věci vymezené v záhlaví tohoto rozsudku, nebude dále zabývat.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

22. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a to bez nařízení jednání postupem podle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s.
23. Soud v řízení konstatoval obsah správního spisu, ze kterého se podává, že žalobci byla podle zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznána od října 2011 dávka příspěvek na živobytí ve výši 2 020 Kč měsíčně, která byla od 1. 12. 2012 ze zákona navýšena na částku 2 200 Kč měsíčně (od prosince 2014 do května 2015 byla tato dávka vyplácena ve výši

5 030 Kč, neboť žalobce v té době žil s přítelkyní) a od května 2015 mu byla přiznána dávka doplatek na bydlení ve výši 4 000 Kč měsíčně.

24. Žalobce do žádostí o dávku uvedl jako adresu svého trvalého pobytu – evidenční adresu Magistrátu města Hradec Králové (Československé armády 408/51, Hradec Králové 3) a adresu pro doručování (K. 444/7, P., H. K. 7, kde žije jeho matka). Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že žalobce v průběhu pobírání dávek měnil místa svého skutečného pobytu, bydlel různě u kamarádů, na ubytovnách, naposledy uvedl adresu pobytu v nájemním bytě – F. 509/9, H. K. 11. Na této adrese byl dne 2. 7. 2015 proveden pokus o sociální šetření. Žalobce nebyl zastižen, neměl označený zvonek, vchodové dveře ani schránku, oslovený soused ho neznal.
25. Soud dále ze správního spisu ověřil (viz jak je shodně uvedeno v napadených rozhodnutích), že žalobce od srpna 2015 pravidelně každý měsíc navštěvoval úřad práce, kde byl v rámci protokolů o ústním jednání poučen o následcích neplnění zákonných povinností dle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dne 2. 11. 2016 žalobce do protokolu úřadu práce uvedl, že dne 1. 11. 2016 proběhl soud o svěřeni jeho syna (D., nar. ...) do jeho péče. Dále uvedl, že nezl. D. bydlí u babičky, tj. matky žalobce (na adrese K. 444/7, P., H. K. 7), které byl dosud svěřen do péče a že pobírá sirotčí důchod. Úřadem práce byl poučen, že poté, co obdrží předmětný rozsudek, musí ho doložit a poté co s ním syn bude bydlet, nahlásit ho do okruhu společně posuzovaných osob.
26. Úřad práce následně ve smyslu § 50 zákona o pomoci v hmotné nouzi vyzval k součinnosti Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Hradec Králové (dále jen „OSVZ“), aby z předmětného soudního řízení ve věci svěřeni nezl. D. D. do péče žalobce sdělil skutečnosti, jež jsou rozhodné pro nárok na dávku a její výši, zejména, skutečný pobyt žalobce a jeho syna, příjmy žalobce a další. Následně OSVZ poskytl dne 10. 11. 2016 úřadu práce informace z uvedeného soudního řízení, v němž žalobce uvedl, že se o syna stará, kupuje mu oblečení, dává mu peníze a že na jeho účet, který mu sám založil a má k němu i dispoziční právo, uhradil dlužné výživné. Dále uvedl, že kromě vyplacených dávek hmotné nouze má příjem z prodeje zboží z Číny, které tam objednáva, jedná se zejména o elektroniku, živnostenský list nemá. Uvedené potvrdil i nezl. D., tj. že společně s otcem objednávaí různé věci z Číny, které pak zde prodávají. OSVZ na základě opakovaných návštěv v domácnosti zjistil, že žalobce i synem D. bydlí u své matky na adrese K. 444/7.
27. Pro posouzení projednávané věci jsou podstatné následující skutečnosti:
 - a) Dne 30. 11. 2016 se žalobce dostavil na úřad práce a uvedl, že bydlí na adrese F. 509/09 (nájemní byt), ke svým příjmům se odmítl vyjádřit. Úřadem práce byl vyzván, aby do 14. 12. 2016 doložil rozsudek soudu o svěřeni nezl. syna D. do jeho péče, vysvětlil situaci ohledně svých příjmů a svůj skutečný pobyt.

Dne 14. 12. 2016 se žalobce dostavil na úřad práce, odmítl se vyjádřit ke svým příjmům a skutečnému pobytu, požadovaný rozsudek nedoložil.

Dne 15. 12. 2016 úřad práce vyzval OSVZ, aby v rámci součinnosti dle § 50 zákona o pomoci v hmotné nouzi předložil rozsudek soudu o svěřeni nezl. D. D. do péče žalobce.

Dne 19. 12. 2016 doložil žalobce úřadu práce pouze první stranu uvedeného rozsudku s vyznačenou doložkou nabytí právní moci dne 8. 12. 2016.

Dne 27. 12. 2016 předložil OSVZ úřadu práce celý rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 1. 11. 2016, č. j. OP 353/99-171, 23P a Nc 186/2016, který nabyt právní moci dne 8. 12. 2016, v němž je mimo jiné uvedeno, že žalobce pobývá se synem D. v bytě své matky (na adrese K. 444/7), asi rok má pronajatý byt (na adrese F. 509), kde občas přespí. Má příjem z prodeje zboží z Číny, které si tam objednává, živnostenský list nemá, na účet syna D. složil částku 45 000 Kč, kterou obratem vybral a nakoupil za to zboží z Číny. Nezl. D. potvrdil, že společně s otcem objednávají a poté prodávají zboží z Číny.

b) Na podkladě skutečností zjištěných z uvedeného rozsudku úřad práce dne 4. 1. 2017 opětovně žalobce vyzval, aby do 8 dnů od doručení výzvy doložil příjmy z podnikání z Číny nebo prokazatelný doklad o tom, že nepodniká a žádný příjem nemá. Žalobce si výzvu převzal dne 10. 1. 2017, dne 18. 1. 2017 doručil úřadu práce své vyjádření, v němž žádal, aby úřad práce vzal v úvahu to, v jakém řízení před okresním soudem uváděl objednávání zboží z Číny. Současně uvedl, že v Číně přes internet objednal synovi oblečení a tablet a oblečení pro sebe a že většinu z těchto věcí hradil jeho otec. Prohlásil, že žádný zisk a tím ani zdanitelný příjem z objednávání zboží v Číně neměl.

Úřad práce si na základě žalobcem poskytovaných rozdílných informací vyžádal od Okresního soudu v Hradci Králové protokol z předmětného jednání, v němž jsou uvedeny stejné skutečnosti jako v rozsudku. Účastnický výslech žalobce byl proveden po poučení dle § 131 občanského soudního řádu (tj. povinnost vypovídat pravdu a nic nezamlčovat).

c) Dne 2. 3. 2017 úřad práce opětovně žalobce vyzval, aby do 8 dnů od doručení výzvy doložil příjem z prodeje zboží objednávaného z Číny. Žalobce si výzvu převzal dne 8. 3. 2017 a dne 13. 3. 2017 doručil úřadu práce své vyjádření, v němž opětovně popsal okolnosti své výpovědi o svých příjmech v řízení před soudem, negativně se vyjádřil k jednání pracovníka OSVZ a obecně k postupu pracovníků úřadu práce. Rozhodné skutečnosti, k jejichž sdělení byl vyzván, nedoložil a příjmy nijak neprokázal.

Dne 31. 3. 2017 vydal úřad práce Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední ve věci zastavení výplaty dávky příspěvek na živobytí.

Dne 4. 4. 2017 vydal úřad práce Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední ve věci zastavení výplaty dávky doplatek na bydlení.

d) Dne 4. 4. 2017 úřad práce opětovně žalobce vyzval, aby do 8 dnů od doručení výzvy doložil rozhodné skutečnosti pro nárok na uvedené dávky a doplnil informace o nezl. synovi, který mu byl svěřen do péče a doložil výpisy ze synova bankovního účtu. Žalobce si výzvu převzal dne 5. 4. 2017 a stejného dne se dostavil na úřad práce. Doložil prohlášení svého syna, který nedal otcí souhlas s poskytnutím informací o jeho účtu úřadu práce a své vyjádření, v němž odkázal na jiné své vyjádření ze dne 13. 3. 2017, v němž poukazoval na „zaujatý a svévolný postup v souvislosti s pozastavením dávek“ (poznámka: uvedené vyjádření nesouvisí s řízením, které není předmětem této žaloby).

28. Dne 6. 4. 2017 žalobce doručil úřadu práce své další vyjádření, v němž odmítá, aby jeho výpověď v řízení před soudem byla používána jako „nátlakový nástroj“, dále nesouhlasí s tím, aby otázka péče a výchovy jeho syna byla spojována s jeho dávkami. Dále uvedl, že účet nezl. syna nesouvisí s jeho nároky na dávky a že navíc syn nedal souhlas s poskytnutím informací o jeho účtu.

29. Dne 11. 4. 2017 žalobce doložil formulář Hlášení změn, v němž uvedl, že mu syn D. byl soudem svěřen do péče od 1. 11. 2016, že pobírá sirotčí důchod (neuvedl jeho výši). Příjmy syna D. za měsíce listopad 2016, prosinec 2016 a leden 2017 rovněž neuvedl, příslušné kolonky byly proškrtnuty. Nedoložil výpisy ze synova účtu a nedoložil ani své příjmy.
30. Dne 19. 4. 2017 žalobce úřadu práce doložil formulář - doklad o výši svých měsíčních příjmů za měsíce listopad 2016 až duben 2017 bez uvedení částek – všechny kolonky byly proškrtnuty.
31. Vzhledem k tomu, že žalobcem doložené doklady byly nedostatečné a nesplňovaly požadavky dle výzev úřadu práce, vydal úřad práce dne 21. 4. 2017 rozhodnutí o zastavení výplaty dávky příspěvek na živobytí ode dne 1. 12. 2016 a rozhodnutí zastavení výplaty dávky doplatek na bydlení ode dne 1. 12. 2016. Obě rozhodnutí žalobce napadl odvoláním. Dne 25. 4. 2017 úřad práce vyhotovil Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední ve věci odejmutí dávky příspěvek na živobytí a odejmutí dávky doplatek na bydlení a umožnil žalobci vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí (§36 odst. 3 správního řádu). Žalobce si je převzal dne 27. 4. 2017.
32. Po marném uplynutí lhůty pro splnění dle poslední výzvy, až dne 26. 4. 2017 žalobce doložil potvrzení o studiu syna D. (od ... je žákem SOŠ a SOU v H. K.) a výpisy z jeho účtu za období od 1. 11. 2016 do 13. 4. 2017.
33. V písemném vyjádření ze dne 3. 5. 2017 v reakci na zahájení správního řízení z moci úřední ve věci odejmutí dávek žalobce uvedl, že nesouhlasí s odejmutím dávek, řízení je dle něho účelové a jednostranné, trval na tom, že nemá žádný příjem, který by byl důvodem k odejmutí dávek.
34. Z důvodu nesplnění výzev žalobcem ve stanovené lhůtě vydal úřad práce dne 17. 5. 2017 rozhodnutí o odejmutí dávky příspěvku na živobytí a odejmutí dávky doplatku na bydlení ode dne 1. 12. 2016. Žalobcem podaná odvolání byla zamítnuta žalobou napadenými rozhodnutími žalovaného ze dne 17. 7. 2017.
35. V projednávaném případě byl žalobce poživitelem dvou dávek pomoci v hmotné nouzi, a to příspěvku na živobytí dle § 21 zákona o hmotné nouzi a doplatku na bydlení dle § 33 stejného zákona.
36. Krajský soud konstatuje, že ustanovení § 49 zákona o hmotné nouzi upravuje povinnosti a odpovědnost žadatele, příjemce dávky a osoby společně posuzované. Podle § 49 odst. 1 písm. a) cit. zákona totiž platí, že příjemce dávky i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.
37. Podle § 49 odst. 2 citovaného zákona je příjemce dávky povinen a) písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl, b) vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. V odstavci 3 citovaného ustanovení jsou uvedeny obdobné povinnosti osoby společně posuzované.

38. Podle § 49 odst. 5 citovaného zákona platí, že nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.
39. Z rekapitulace obsahu správního spisu není pochyb o tom, že žalobce 1) na výzvu na úřadu práce ze dne 30. 11. 2016 ve stanovené lhůtě nereagoval a nechtěl se vyjadřovat, 2) na výzvu úřadu práce ze dne 4. 1. 2017 ve stanovené lhůtě reagoval neúplným vyjádřením, 3) na výzvu úřadu práce ze dne 2. 3. 2017 reagoval pouze vyjádřením, ale rozhodné skutečnosti nedoložil a neprokázal, 4) k výzvě úřadu práce ze dne 5. 4. 2017 ve stanovené lhůtě nepředložil požadované doklady.
40. Krajský soud konstatuje, že žalobce je v postavení osoby, která žádá stát o pomoc z důvodu své tíživé osobní a životní situace. Tato pomoc mu byla poskytována formou dávek ze systému pomoci v hmotné nouzi. Je proto zcela legitimní a správné, že toto právo musí být kompenzováno přísným dodržováním povinností, kterou zákonodárce vyjádřil v ustanovení § 49 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pokud žalobce, jako příjemce dávky uvedená ustanovení nehodlá akceptovat a dodržovat a staví se ke svým zákonným povinnostem polovičatě a nezodpovědně, musí počítat s následkem, kterým je i možnost odejmutí dávky dle § 49 odst. 5 téhož zákona. O následcích neplnění zákonných povinností, tj. že výplata dávky může být zastavena nebo dávka odejmuta, byl žalobce ve výše uvedených výzvách opakovaně poučen.
41. Krajský soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že úřad práce postupoval v souladu s ustanovením § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, když rozhodl o odejmutí dávky příspěvek na živobytí a dávky doplatek na bydlení ode dne 1. 12. 2016, neboť žalobce ve stanovených lhůtách dle výzev úřadu práce nesplnil své zákonné povinnosti osvědčit skutečnosti rozhodné pro vyhodnocení jeho nároku na uvedené dávky a jejich výši. Nutno podotknout, že ustanovení § 49 odst. 2 cit. zákona hovoří o výzvě v jednotném čísle, z čehož lze usoudit, že k postupu dle § 49 odst. 5 cit. zákona (ostatně i tam je použito jednotného čísla pro slovo lhůta) by mohl úřad práce přistoupit již při nesplnění jediné výzvy. V daném případě byly žalobci pro splnění jeho zákonných povinností dány 4 výzvy a poskytnuty celkem čtyři lhůty, ale žalobce i přesto své povinnosti řádně nesplnil. Žalovaný proto nepochybil, když obě prvoinstanční rozhodnutí jako správná potvrdil. Žalovaný se zabýval všemi odvolacími námitkami žalobce v jeho odvolání a doplnění odvolání (tyto se opakují i v žalobě) a vypořádal se s nimi na straně 8 žalobou napadených rozhodnutí.
42. K jednotlivým žalobním námitkám krajský soud uvádí, že žalovaný se v napadených rozhodnutích vyjádřil ke všem odvolacím námitkám žalobce, po rekapitulaci obsahu správního spisu a řízení před správním orgánem prvního stupně vysvětlil, že některá žalobcova podání a vyjádření se týkají jiných správních řízení a rovněž odůvodnil svůj závěr pro potvrzení prvoinstančních rozhodnutí. Námitky byly žalovaným vypořádány věcně a nikoli formálně, jak tvrdí žalobce, ostatně žalobce nekonkretizoval, v čem tvrzená „formálnost“ spočívá.
43. Úřad práce postupoval v případě odnětí dávek v souladu se zákonem, neboť žalobce byl při osobní účasti na úřadu práce a ve všech písemných výzvách poučen o následcích nesplnění zákonných povinností ve smyslu § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Úřad práce v souladu s cit. ustanovením nejdříve zahájil řízení o zastavení výplaty

dávek (dne 31. 3. 2017 a dne 4. 4. 2017), poté rozhodl o zastavení výplaty dávek od 1. 12. 2016 - rozhodnutím ze dne 21. 4. 2017 a následně zahájil řízení o odejmutí dávek, přičemž žalobci bylo umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. A teprve poté, dne 17. 5. 2017 rozhodl o odejmutí dávek od 1. 12. 2016. Není tedy pravdou, že „úřad práce od 1. 12. 2016 pozastavil výplatu dávek v hmotné nouzi, bez toho, aniž by vydal nějaké rozhodnutí.“ Ani tuto žalobní námitku proto soud důvodnou neshledal.

44. K námitce podjatosti „některých pracovníků úřadu práce“ se žalovaný vyjádřil na straně 8 napadených rozhodnutí v tom smyslu, že z žalobcem uváděného čísla jednacího, k němuž námitku podjatosti směřoval, je zřejmé, že se týká jiného řízení (zahájení řízení ve věci zastavení výplaty dávky příspěvek na živobytí) a žalovaný se k ní vyjádřil v rozhodnutí ze dne 27. 6. 2017, které má i jiné číslo jednací a není předmětem tohoto přezkumného řízení. Je tedy zřejmé, že tvrzená námitka podjatosti pracovníků úřadu práce se netýká řízení o odejmutí dávek, proto krajský soud uvedené žalobní námitce nepřisvědčil. Krajský soud jen na okraj poznamenává, že žalobce sám ztrácí přehled o tom, která jeho vyjádření a podání patří k tomu kterému správnímu řízení, tyto poté směšuje či zaměňuje a dovolává se jejich vypořádání i v řízeních, kterých se netýkají.
45. Krajský soud opakuje a zdůrazňuje, že v projednávaném případě byly žalobci dávky odňaty podle ustanovení § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. pro nesplnění zákonných povinností žalobcem jako příjemcem dávky, neboť nevyhověl opakovaným výzvám úřadu práce k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok, výši a výplatu dávky a nedoložil požadované doklady. Rozhodně žalobci nelze přisvědčit v tom, že by se jednalo o „účelovou argumentaci se snahou se otázce příjmu vyhnout.“ Naopak, úřad práce po právu aplikoval sankční ustanovení, které zákon o pomoci v hmotné nouzi pro takové situace předvídá.
46. K otázce příjmů, které žalobce prohlásil v řízení před Okresním soudem v Hradci Králové ve věci svěření jeho nezl. syna D. do péče žalobce, krajský soud žalobci připomíná, že o svých příjmech z nákupu a prodeje zboží z Číny vypovídal sám a dobrovolně po poučení dle § 131 občanského soudního řádu. Žalobce se mylně domnívá, že může před různými státními, správními či soudními orgány vypovídat „cokoli“, jak se mu to či ono zrovna hodí (argumentace žalobce, aby úřad práce „vzal v úvahu v jakém řízení u okresního soudu objednávání zboží z Číny zmínil“). Úřad práce v daném případě nepochybil, pokud po žalobci požadoval předložení uvedeného rozsudku (žalobce však doložil jen jeho první stranu, kde je uveden pouze výrok rozsudku) a poté co si ho úřad práce sám opatřil, požadoval po žalobci prokázání jeho příjmů a dalších skutečností rozhodných pro nárok a výši uvedených dávek (prokázání příjmů společně posuzované osoby – nezl. syna žalobce, uvedení místa jejich skutečného pobytu a další). Jak je výše uvedeno, žalobce těmito povinnostem nedostál, ač byl na důsledky jejich nesplnění ve výzvách opakovaně upozorněn.
47. K další žalobní námitce, že v napadeném rozhodnutí nebylo vysvětleno, proč žalobci nebyla vyplacena jedna dávka „příspěvku na bydlení 5 500 Kč“, krajský soud ve shodě se žalovaným uvádí, že se jedná o jinou dávku, která s projednávanou věcí nesouvisí. Krajský soud dále doplňuje, že předmětem tohoto přezkumného řízení je dávka doplatek na bydlení, poskytovaná podle zákona o pomoci v hmotné nouzi. Příspěvek na bydlení, jak je zřejmé již ze samotného názvu, je jinou dávkou, která je upravena v § 24 a násl. zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Z toho je také zřejmé, že předmětem tohoto přezkumného řízení není.

48. Ani poslední žalobní námitku ohledně výhrady žalobce k důkazu místního šetření, soud důvodnou neshledal. Jednak je třeba žalobci připomenout, že k uvedenému důkazu úřad práce přistoupil proto, že žalobce nesplnil své zákonné povinnosti ohledně doložení místa svého skutečného pobytu. Z odůvodnění napadených rozhodnutí vyplývá, že podkladem pro rozhodnutí správních orgánů byly i další skutečnosti, listinné důkazy a výpovědi žalobce v řízení před okresním soudem (k významu výpovědi viz výše).
49. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že napadeného rozhodnutí bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu) a v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

50. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
51. Ve věci měl úspěch žalovaný, ten však náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti se soudním řízením vznikly, proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. března 2019

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. S.